

International kommentar

Nigerianere fatter håb

Affæren om Boko Harams massekidnapning i Nigeria har for alvor vist nigerianerne, at de sociale medier kan bruges til at holde politikerne ansvarlige

Af Saratu Abiola

Der er nu gået lidt over en måned siden, den islamistiske militsgruppe Boko Haram kidnappede over 200 piger fra et gymnasium i Chibok i Nigerias Borno-delstat, og i hele perioden har de nigerianske myndigheder formået at oprettholde en forbløffende tavshed og passivitet. Det var denne påfaldende mangel på handlekraft, der inspirerede nigerianske borgere til at oprette Twitter-hashtagget #BringBackOurGirls. Deres håb var at kunne anspore deres regering til handling ad denne vej. Det gode spørgsmål er nu, om hash tag-aktivisme kan gøre en reel forskel i et land, hvor borgerne kun har få reelle muligheder for at drage regeringsembudsmand til ansvar.

Den nigerianske regerings modtræk mod Boko Haram har fra begyndelsen været skæmmet af fejltrin. Først udsendte militæret en erklæring om, at pigerne var løsladt igen, og da dette viste sig at være usandt, steg forargelsen til nye højder. Myndighederne mistede hurtigt grebet om mediefortællingen, og måtte i al hast søge at begrænse skaderne på Nigerias ry i en situation, hvor landet skulle påtage sig værtskabet for World Economic Forum om Afrika i Abuja, Nigerias hovedstad.

Selv om regeringen insisterer på, at den kan håndtere Boko Haram på egen hånd, har den nu ladet sig presse til at acceptere hjælp fra andre regeringer, især USA, hvis militær allerede har sendt eksperter, der kan yde teknisk bistand til de nigerianske sikkerhedsstyrker. Præsident Goodluck Jonathans kone har erklæret, at hun selv vil lede efter pigerne i den frygtede Sambisa-skov, men har også helt absurd beskyldt demonstranter fra Chibok for at være i ledtog med Boko Haram. Og mens finansminister Ngozi Okonjo-Iweala oprindeligt udtrykte

medfølelse med de bortførte, har hun i et efterfølgende interview udtalt, at hun er led og ked af at skulle besvare spørgsmål om denne sag.

Regeringssvigt

Det er værd at bemærke, at dette ikke er første gang, at Boko Haram har bortført unge piger eller gjort børn fortræd. De værste episoder er utvivlsomt de overlagte drab på 43 skoledrenge på et gymnasium i Buni Yadi og 78 andre drenge på en landbrugsskole i Gujba. Hertil kommer et utal af historier om seksuelle overgreb mod unge piger. Selv efter den seneste massebortførelse er yderligere otte piger kidnappet i Gwoza, naboregion til Chibok.

Alle disse historier vækker rædsel og fortvivelse hos de fleste nigerianere, men der er meget lidt de kan stille op, og det burde heller ikke være op til dem, men op til den nigerianske stat at varetage sine borgers sikkerhed. At forældregrupper i Chibok, forældre og andre selv-tægtsfolk nu har følt sig nødsaget til at trænge ind i Sambisa-skoven med køller og macheter for selv at slå til mod kidnapperne, udstiller kun yderligere, hvor meget den nigerianske regering har svigtet sit ansvar.

Selv om de 56 millioner nigerianere, som har adgang til de sociale medier, udgør mindre end halvdelen af landets befolkning, har de ikke desto mindre formået at starte en global samtale og tiltrække international opmærksomhed. Alene det gør det svært at fraskrive dem demokratisk indflydelse.

Det er dog ikke altid, at nigerianernes onlineaktivitet indfanger den nationale stemning. De antihomoseksuelle love, som blev vedtaget sidste år, var for eksempel langt mere populære offline end online. Derimod var vreden over et videoklip med en ung kvinde, der bliver massevoldtaget, langt mere udtalt online, hvor Twitter-hashtag #ABSURape fik mange flere følgere end opmærksomhed i de traditionelle medier.

Ikke desto mindre er de mest succesfulde borgeraktivistiske bestræbelser på at holde Nigerias regering ansvarlig i høj grad vokset ud af online-debatter blandt nigerianerne, der efterhånden har fået kritisk masse. Et godt eksempel er de nylige massedemonstrationer mod inddragelse af en statslig brændstofrabat – de udsprang af og blev i vidt omfang mobiliseret igennem hashtagget #OccupyNigeria.

På samme måde henledte hashtagget #Aluu4, der opstod efter lynchning af fire unge mænd, der blev forvekslet med tyve ved University of Port Harcourt, mediernes opmærksomhed på problemerne med pøbelvold og lynchjustits i Nigeria, mens #ChildNotBride-protester bidrog til at tvinge nationalforsamlingen til at opgive at fjerne artikel § 29.4b fra forfatningen – den fastslog, at enhver gift kvinde skal regnes som en voksen, uanset hendes alder, med alt hvad dette indebærer af retligheder som nigeriansk statsborger.

Fra forargelse til handling

#BringBackOurGirls-kampagnen begyndte tilsvarende online – det skete umiddelbart efter, at Nigerias mest berømte forfatter, nobelpristageren Wole Soyinka holdt en tale på World Bookdagen, hvori han opfordrede præsident Jonathan til undsætte de bortførte. Nigerianernes onlineforargelse blev snart omsat til organiseret handling offline, anført af den tidligere minister Oby Ezekwesili og civilsamfundsledere som advokaten Maryam Uwais og kvindesagsaktivisten Hadiza Bala Usman. Protesterne bredte sig herefter i Nigeria samt til lande med store nigerianske diasporabefolkningsgrupper såsom USA, Storbritannien, Sydafrika og Canada. Først herefter koblede de internationale medier og fremtrædende personligheder som USA's førstedame sig på kampagnen.

Onlinekampagnen #BringBackOurGirls er meget mere end et nødskrig fra bekymrede borgere. Den har videre perspektiver, fordi den har skærpet nigerianernes bevidsthed om deres behov og muligheder for at holde deres regering ansvarlig. Forud for præsident- og parlamentsvalget i februar 2015 vil et af de vigtigste spørgsmål være, hvordan nigerianere vil forvalte deres nyvakte politiske bevidsthed. Nigerias politikere gør fremover klogt i at holde øje med den slags hashtags, der samler følgere i hundredtusindvis.

debat@information.dk

Saratu Abiola er nigeriansk forfatter og blogger. Hun er bosat i Abuja, Nigeria.

© Project Syndicate og Information.

Oversat af Niels Ivar Larsen.

og glasnost (åbenhed). Afslagene gav hans politiske modstandere hjemme mulighed for at vise, at han ikke havde fået noget ud af sine enorme udenrigspolitiske indrømmelser. Vestlige leders afvisning af den sovjetiske generalsekretær gjorde i sidste ende den indenrigspolitiske situation uhyre ustabil. Kuppet i 1991 svækkede ham afgørende. Afviklingen af Sovjetunionen fulgte.

At dømmen efter Vestens uvilje mod at komme Gorbatsjov i møde skulle Sovjetunionen efter at have været hovedfejden i det meste af det 20. århundrede mærke, at landet nu havde tabt og dets samfundsmodel spillet fallit. For vestlige ledere skulle der ikke indgås nogle virkelige kompromiser med Moskva, så den samfundstype de selv repræsenterede – markedsøkonomi og liberalt demokrati – kunne få hegemoni.

Bommerangeffekten

Det som ledere i EU, USA og NATO sammen med toneangivende redaktører og journalister i det vestlige mediesystem bør overveje i den nuværende konfrontation med Rusland er, om Vestens politik over for landet siden afslutningen på Den Kolde Krig har været hensigtsmæssig.

Om det var dumt at skubbe vores tidligere fjende helt ned i sølet. Om det var en fejl, at behandle Rusland som en vasal inden for

rammerne af Washington Consensus – det økonomiske system, der fik monopol med globaliseringen. Vi burde snarere have stablet noget, der minder om Marshall-hjælp på benene, da det gik helt galt i Rusland i 1990'erne. Og vi burde have afholdt os fra at skubbe NATO helt op til landets grænser og derved gøre dets sikkerhedspolitiske situation yderst prekær.

Med det in mente kan man dårligt bebrejde Putin, hvis han ikke gør sig så mange illusioner om USA, EU og NATOs intentioner. Det er næppe overraskende, at han i stedet prøver at genrejse landet på dets egne præmisser og ved egen kraft, uanset hvad man ellers måtte mene om hans politik. Sejrherrerne i Vesten havde alle kort på hånden efter at have vundet Den Kolde Krig. De kunne have spillet en konstruktiv rolle i Rusland. Med deres støtte til Jeltsin og hans ødelæggende økonomiske politik valgte de i stedet at bidrage til landets destruktion.

Putins præsidentperiode – og den politik han fører – er en forholdsvis logisk reaktion på kaoset i 1990'erne. For vestlige aktører, der gjorde deres for at bidrage til dette ragnarok, er Putin nu en boomerang på vej tilbage i hovedet på dem.

kronik@information.dk

Jens Malling er journalist